

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

ГЕОГРАФИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра географической экологии

ТИШКЕВИЧ

Екатерина Михайловна

**ГЕОЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ЛАНДШАФТОВ
ОРШАНСКОГО РАЙОНА**

Дипломная работа

Научный руководитель:
профессор, доктор
географических наук
Г.И. Марцинкевич

Допущена к защите

«___» 2015 г.

зав. кафедрой географической экологии
доктор географических наук, профессор А. Н. Витченко

Минск, 2015
РЕФЕРАТ ДИПЛОМНОЙ РАБОТЫ

Тишкевич Е.М. Геоэкологическая оценка ландшафтов Оршанского района (дипломная работа). – Минск, 2015. – с. Библиогр. назв. 69, рис. 27, табл. 8.

Методика исследований, рельеф, климат, воды, почва, природные ландшафты, природно-антропогенные ландшафты, источники негативного влияния, геоэкологическая оценка.

Целью данной дипломной работы является геоэкологическая оценка ландшафтов Оршанского района. Объектом исследований в рамках данной работы являются ландшафты Оршанского района. Предметом исследования – их геоэкологическое состояние и оценка.

Методика исследований основана на общенаучных и частных физико-географических исследованиях с применением картографического, сравнительно-географического, геоэкологического, статистического методов. В основу методики изучения природной среды Оршанского района легла методика оценки антропогенной трансформации ландшафтов по Б.И. Кочурову. Карты построены с использованием программы Adobe Illustrator.

Результаты геоэкологической оценки территории отражены в определении степени антропогенной трансформации природно-антропогенных ландшафтов. На основе полученных данных построены карты расположения источников загрязнения, а также карты геоэкологической оценки ландшафтов в пределах территории сельских советов.

По произведенным расчетам минимальную степень антропогенной трансформации имеет территория площадью в 72,6 км² (4,6 %). Низкую – площадью в 79,2 км² (4,8%). Ландшафты со средней степенью антропогенной трансформации занимают 46,2 км² (2,8%), с высокой – 871 км² (52,7%). Ландшафты с максимальной степенью антропогенной трансформации занимают 35,2% от всей территории района и имеют площадь 582,2 км².

Если говорить о антропогенной трансформации ландшафтов по классам ПАЛ, то для территории Оршанского района минимальную, низкую и среднюю степень имеют ландшафты лесного класса, среднюю – сельскохозяйственно – лесного, высокую – сельскохозяйственного.

При написании данной работы использовались различные литературные источники – монографии, учебные пособия, энциклопедии, статистические сборники и разнообразные картографические материалы. Кроме того, использованы данные собственных расчетов по протоколам проведения измерений в области охраны окружающей среды, полученным в период прохождения производственной практики в 2014 г.

РЭФЕРАТ ДЫПЛОМНАЙ РАБОТЫ

Цішкевіч Е. М. Геаэкалагічных ацэнка ландшафтаў Аршанскага раена (дыпломная праца). – Мінск, 2015. – с. Бібліягр. назв. 69, мал. 27, табл. 8.

Методыка даследаванняў, рэльеф, клімат, воды, глеба, прыродныя ландшафты, прыродна-антрапагенные ландшафты, крыніцы негатыўнага ўплыву, геаэкалагічных ацэнка.

Мэтай дадзенай дыпломнай працы з'яўляецца геаэкалагічных ацэнка ландшафтаў Аршанскага раена. Аб'ектам даследаванняў у рамках дадзенай працы з'яўляюцца ландшафты Аршанскага раена. Прадметам даследавання – іх геоэкологическое стан і ацэнка.

Методыка даследаванняў заснована на общенаучных і прыватных фізіка-геаграфічных даследаваннях з ужываннем картографічнага, параўнальнага-геаграфічнага, геоэкологіческого, статыстычнага метадаў. У аснову методыкі вывучэння прыроднага асяроддзя Аршанскага раена легла методыка ацэнкі антрапагеннай трансфармацыі ландшафтаў па Б. І. Кочурову. Карты пабудаваныя з выкарыстаннем праграмы Adobe Illustrator.

Вынікі геаэкалагічных ацэнкі тэрыторыі адлюстраваны ў вызначэнні ступені антрапагеннай трансфармацыі прыродна-антрапагенных ландшафтаў. На аснове атрыманых дадзеных пабудаваныя карты размяшчэння крыніц забруджвання, а таксама карты геаэкалагічных ацэнкі ландшафтаў ў межах тэрыторыі сельскіх саветаў.

Па выработленым разлікаў мінімальную ступень антрапагеннай трансфармацыі мае тэрыторыя плошчай у $72,6 \text{ км}^2$ (4,6 %). Нізкую – плошчай $79,2 \text{ км}^2$ (4,8%). Ландшафты з сярэдняй ступенню антрапагеннай трансфармацыі займаюць $46,2 \text{ км}^2$ (2,8%), з высокай – 871 км^2 (52,7%). Ландшафты з максімальнай ступенню антрапагеннай трансфармацыі займаюць 35,2% ад усей тэрыторыі раена і маюць плошчу $582,2 \text{ км}^2$.

Калі казаць пра антрапагеннай трансфармацыі ландшафтаў па класах УПАЎ, то для тэрыторыі Аршанскага раена мінімальную, нізкую і сярэднюю ступень маюць ландшафты лясной класа, сярэднюю – сельскагаспадарчай – лясной, высокую – сельскагаспадарчай.

Пры напісанні дадзенай працы выкарыстоўваліся розныя літаратурныя крыніцы – манаграфіі, навучальныя дапаможнікі, энцыклапедыі, статыстычныя зборнікі і разнастайныя картографічныя матэрыялы. Акрамя таго, выкарыстаны дадзеныя уласных разлікаў па пратаколах правядзення вымярэнняў у галіне аховы навакольнага асяроддзя, атрыманых у перыяд праходжання вытворчай практикі ў 2014 г.

Tishkevich E.M. geoecological assessment of the landscape of the Orsha district (thesis). -Minsk, 2015. -p. Bibliogr. titles. 69, rice. 27, table 8. Research methodology, relief, climate, water, soil, natural landscapes, the natural and man-made landscapes, sources of negative impact, geoecological evaluation.

The aim of this diploma thesis is the geoecological assessment of landscapes of the area. Subject of studies within the framework of this work are the landscapes of the area. The research of geoecological conditions and score.

Research methodology based on the general scientific and private physical and geographical studies with the use of ordnance survey, comparative geographical, geoenvironmental, statistical methods. The methodology study of the natural environment of the Orsha district was the technique of an estimation of anthropogenic transformation of landscapes by B.I. Kochurov. The maps are built using Adobe Illustrator.

The geoecological evaluation of reflected in determining the degree of anthropogenic transformation of natural and man-made landscapes. Based on the data source location maps, and also maps of the geoecological evaluation of landscapes within the territory of the village councils.

On performed calculations a minimum degree of anthropogenic transformation has area in 72.6 km^2 (4.6%) and the Lowest is an area of 4.8 km^2 (79.2%) Landscapes with an average degree of anthropogenic transformation took 46.2 km^2 (2.8%), with high- 871 km^2 (52.7%) landscapes with a maximum degree of anthropogenic transformation took 35.2% of the whole area and have an area of 582.2 km^2 .

Speaking of anthropogenic transformation of landscapes by class STIC to the Orsha district minimum, low and high degree of forest landscapes are a class high-agri-forestry, high-agricultural.

While researching this work were used in various literary sources, monographs, textbooks, encyclopedias, statistical compilations and a variety of cartographic materials. In addition, used data from their own calculations for measurements in the field of environmental protection in the industrial practice period in 2014 g.